

LADEUZE, Paulin, rector magnificus van de Katholieke Universiteit te Leuven van 1909 tot '40 (Harvengt 3 juli 1870 - Leuven 10 februari 1940). Priester in 1892, doctor in de godgeleerheid, hoogleraar in 1898, titelvoerend bisschop van Tiberias in 1929. Zijn meesterlijke (Franse) redevoeringen bij het begin van elk academiejaar maken een merkwaardige verzameling van beschouwingen over het universitair onderwijs uit. Monseigneur Ladeuze, die geen Nederlands kende, wees reeds in 1911 op de noodzakelijkheid van hoger onderwijs in de taal van het Vlaamse volk. Met de geleidelijke splitsing van de leergangen werd onder zijn beleid begonnen. Onder de druk van kardinaal Mercier en de bisschoppen, de patriottische kringen en de franskiljonse begunstigers van de universiteit, trad hij in 1924 en 1925, met de academische raad, streng op tegen de Vlaamse studentenleiders die uiting gaven aan hun Vlaams-nationale overtuiging. Wegens „openlijke opstand tegen het gezag” ontzegde hij de voorzitter van het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond (KVHV), Paul Beeckman, de toegang tot de universiteit, daarna nog acht andere studenten. Het kwam tot een scherp conflict, tijdens hetwelk het KVHV de rector van partijdigheid en Vlaams-vijandige gezindheid beschuldigde, o.m. op het aanplakbiljet van 14 februari 1925 met als kop: Mgr. Ladeuze hoont de Vlamingen! Op 10 maart 1925 sprak de rector de ontbinding uit van het KVHV dat echter zijn activiteiten onverpoosd voortzette. In 1928 zond mgr. Ladeuze, naar aanleiding van betogingen na de Bormsverkiezing, de voorzitter van het KVHV, J. Coene, weg. In 1929 droeg Ladeuze de kandidatuur van H.J. Elias als hoogleraar moderne geschiedenis en rechtsgeschiedenis voor bij de Belgische bisschoppen, die evenwel E. Lousse benoemden. De volgende jaren liet de rector het Verbond betijen en van 1931 legde hij zich toe op de stelselmatige vernederlandsing van de colleges die hij, naar hij verklaarde, als een gewetensplicht beschouwde; de druk uitgeoefend door Vlaamse Leergangen te Leuven en de geldelijke steun van deze vereniging, alsook de vernederlandsing van de Universiteit te Gent, hebben zijn maatregelen bespoedigd. Bij de uitvaart van mgr. Ladeuze in 1940 hield H. Wagemans, de voorzitter van het KVHV, een lijkrede waarin hij de dank van de Vlaamse studenten uitsprak.

WERKEN: *Discours d'ouverture... prononcé le 17 octobre 1911*, in *Annuaire de l'Université Catholique de Louvain 1912* (p. XVI-XVII); - *Discours d'ouverture... prononcé le 20 octobre 1924*, in *Annuaire de l'Université Catholique de Louvain 1920-1926* (p. 689-690).

LITERATUUR: *Ons leven* (3 en 10 maart, 7 en 14 november 1910; 1924-'25; 17 januari en 17 maart 1929; 20 februari 1930; april 1930); - *De strijd der Vlaamsche studenten aan de Katholieke Universiteit te Leuven* (1925); - *Rede door Mgr. Cruysberghs, vice-rector der Universiteit*, in *Jubilé rectorat de S. Exc. Mgr Ladeuze* (1935, p. 59-60); - *Lijkrede door den Heer H. Wagemans in naam van de Vlaamsche Studenten*, in *Jaarboek van de Katholieke Universiteit te Leuven 1940-1941* (p. XVIII-XX); - W. Peremans, *Nederlandsch Hooger Onderwijs te Leuven* (1943, p. 8).

MON DE GOEYSE